

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
 Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
 minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Csavargók.

Irta: Székely Vladimír, m. kir. budapesti rendőrfogalmazó.

A mai büntetőjogászoknak a figyelme mintha általában lesiklott volna a nagy, megrögzött bűntevőkről. Az utonálló, a gyilkos, a többszöri betörő s egyéb ilyen jeles bűnkiválóságok erősen csak másodsorban jönnek tekintetbe. Bejött már a mai kornak kutató szellemében — s az alól azok sem vonhatták ki magok, a kik a bűnelhárítás s megtorlás útjait s módjait készítik elő, — hogy ne az adott eseteken, a kész eredményeken tünöljünk, hanem *visszafelé* is szegezzük tekintetünket. Addig, míg azokhoz a forrásokhoz el nem érünk, a honnan zavarosan törnek elő a bűnök vizei, hogy körülhálózzuk és titassák ezt a mi társadalmunkat.

Egészen azonosan, a hogy a történelemtudomány nem elégszik meg ma királyok születésének s életének feljegyzésével, háborúk, csaták és a nemzetek életében fontosabb időpontok lemásolásával, hanem *oknyomozón* igyekszik visszaadni a régmúltak történetét, s mikor rámutat arra, hogy minő lelki, erkölcsi s gazdasági okok váltották ki ezt vagy azt a művelődésfejezetet, állameleti lendületet vagy hanyatlást, azonképen a büntetőjog tudománya is elmerül a bűnös világ alkotó elemeinek sajátos lelki s kialakulási folyamataiban s a *végokoknál* igyekszik megállapodni. Hogy azok megismerésével s feltüntetésével állapítsa meg a bűnmegelőzés, s elhárítás jövőbeni irányait. Mert a bűnözés hatalmas elotörténete kézzelfoghatólag mutat arra, hogy sok tekintetben eltevesztette az igazságszolgáltatás a maga feladatait, mikor purgrufusos guzba kötött mindent s tekintet nélkül csak a *megtorlásnak* ölt.

Ennek az újabb felfogásnak köszönhetjük a büntető novellának sok új keletű intézkedéseit, mint a minő a feltételes elítélés intézménye s általában a fiatalokakkal szemben követendő ma már egészen megváltozott eljárás. A *miről*, a *hoggy* fokozottan jó számba.

A *fiatal bűnösre* már nem huzzák rá egyszerűen a purgrafuszt. Tanulmány tárgyává teszik, hogy nem-e az erkölcsi elhagyatottság, a bűnre csábító környezet; elhűség, züllöttség tette-e bűnössé. És azon vannak, hogy azokat az okokat, melyek bűnösségét eredményezték, elbírítsák az utjából . . . a törvény büntető keze se

érje még, hanem adassék mód megjavulására, megtérésére. Vissza kell hódítani a bűntől a maga zsákmányát, türelemmel, emberszeretettel s segitással, hogy ne legyen utána nővő nemzedéke a hadseregnek. A kit csak szerencsétlen körülményei, erkölcsi neveltégének hiánya sodortak bele a bűnözésbe, mentessék meg, ha egy szikrányi becsület s tisztességérzet lakik még benne.

De viszont aztán legyünk könyörtelenek s mélységesen szigorúak, a hől a javulás lehetősége már nincs meg. Megrögzött, egyre visszaeső bűnösöknél, kikkel szemben esütőtörököt mond a türelem s a büntetés is — nincs helye a kiméletnek. Azokat értelmetlenül kell tenni, s előtérbe lép ezzel a büntetőnovellának másik irányzata, a melyben fokozott szigorral párosul a megtorlás, a mikor a visszaeső, szokásos bűnösöket kétszeresen súlyosabb szabadságvesztéssel sújtja, mint a hogy az eddig volt.

Osszefüggésben van ez, s úgy egészen hozzásimul azokhoz a fejtegetésekhez, a melyek most már évek óta a különböző nemzetközi büntetőjogi egyesületekben vannak vitapontokká téve.

Ne helyezzük e — erről folyik a vita, melynek eredményei előbb-utóbb minden állam büntetőtorvényeiben lesznek láthatókká — a *közvesztélyes cselekmény* fogalmát a *büntetendő cselekmény* helyébe? Egy kicsit tudományosan, tehát homályosan van ez mondva, úgy-e bár! Értelme az volna, ha valamely büntetendő cselekmény elbírálásánál ne legyen-e inkább a fontosabb és döntőbb annak *közvesztélyes* voltának a mérlegelése, s folytatva: egy-egy bűnös feletti ítélkezésnél ne legyen-e a tekintetben, hogy mi történjék vele, az az irányadó, hogy mennyiben *közvesztélyes* az az ember, vagy sem.

Megoshatik tehát, hogy egy gyilkossal szemben sokkal enyhébb elbűnbást mond ki az illetőn megszerkesztett törvény, mint egy egyszerű munkakerülő csavargóval szemben. A „gyilkos” lelken emberölés szárad ugyan, feltékenységében megölte feleségét, ki megesalta.

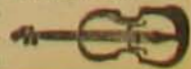
A csavargóról azonban hebizonyosodik, hogy megütöködött munkakerülő s minden rossz talaja lehet ez az ember . . . korán övni kell tőle a társadalmat, szabadságtól jó clevo megfosztani, mielőtt nagyon és folytonosan is ártalmára lehetne a társadalmunk.

A „gyilkost” az esküdtszék: „a népilet”, sokszor

Első magyar vill. erőre
 berend. hangsz. r-gyár
 honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerszódott szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangsz. készítője, az
 Ocskai és a szabadságharcos Rákóczi tárogató felfalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

STOWASSER JÁNOS ósás-ári és királyi udvari szállító,

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvós hangszerek gyára.**

fel is menti ma már. E tekintetben tebát közelebb jutottunk abboz az irányzathoz, melyet a büntető jogtudósok már magukénak vallanak, a csavargóval szemben azonban?!... nos hát, itt még a régi csapásokon baladunk, de egyre surgetik már törvénytervezetek alakjában is a csavargás s összekötöttén vele a koldusügy rendezését.

Szinte bocsánatot kell kérnem, hogy ennyire a mindig szürke elméletbe való belovaglással kezdtem meg fejtegetéseimet, de hozzátartozik ez is azoknak a gyakorlati fejtegetéseknek bätteréhez, a miket alább elmondandó leszek.

Ujabb időben ugyanis ep a fent vazolt felfogásokból kiindulva, mindjobban kezdenek foglalkozni elméleti jogtudósok és gyakorlati szakemberek a csavargás- és koldusüggyel. Valamennyinek véleménye megegyezik abban, hogy *elintézellen* kérdés ez. Azelőtt felületesen átsiklottunk rajta. A tapasztalatok pedig hova-tovább mind meggyőzőbben utalnak rá, hogy részben az alkalmi és egészen a szokásos csavargók és koldusok között kell keresni a későbbi bűnözők tömeget.

A csavargás a bűn iskolája. Henyeségből, tétlenségből születik a bűn, az az előkészítő tanfolyama és ha sikeresen szemben akarnak szállni a napjainkban bizony meglehetősen növekvő bűnözéssel, a csavargás és koldulás bivei között kell rendet teremtünk. Ember-szerető intézményekkel egyrészt, munkára kényszerítő dologházakkal másrészt. Ezzel a bűnözők világából elpusztítjuk a közkatonaállományt. Csavargókból, koldusokból toborzódik ez össze többnyire... melyből minduntalan és következetesen kerülnek ki — sarzsik: igazán bűnőkre, tolvajlásra, utonállásra, s szelhámosagra kész alakok. No de nézzük ezeket szemtől szembe!

*

Mennyi csavargó van Magyarországon?! Igazi, szokásos csavargó. Erre természetesen a népszámlálás adatai nem igen adnak statisztikát, a csavargó talán bele sem kerül. Különben is furán festene a foglalkozásbeli rovatok között, mint nem foglalkozásbeli. A rendészeti batóságok erre vonatkozólag itt-ott gyűjtött adatai pedig nem valami mérvadók.

Némileg megközelítő adatokat nyújt a budapesti rendőrség statisztikája. Állapodjunk is itt meg és csak ezután ránduljunk ki vidékre.

A budapesti fog- és tolonczház 1909. évi legutóbbi jelentése szerint csavargás miatt el volt ott zárva: 2549 férfi és 342 nő. Tiltott visszatérés miatt, a mi többé-kevésbbe szintén a csavargás skálájába esik: 2041 férfi 679 nő. Hozzávetjük még a koldulás miatt bezártakat: 847 férfi és 318 nő. Ez összesen 5347 férfi és 1339 nő.

Egy kis százalékos számítás szerint tehát Budapesten

ez az ember közül mintegy *hiz* csavargó van, a ki vándor-madár módjára ide-odaszáll, kenyere, foglalkozása nincs, s kit tebát a kényszer, az alkalom könnyen megnevel-bet tolvajnak. Jött-mentek tábora ez, de bőven vannak köztök helybeli csavargók. Ezek az igazi csavargók, kikben már van közös vonás, sőt valami laza szerve-zettség is.

Ki nem hallott a jasszokról, Budapestnek e különleges mobjáról?! Ez egy egészen külön budapesti csavargó typus, mely nem rokon sem a nápolyi lomha, sűtkerező lazzaronival, sem a párisi gonosztevő apache-al, s talán legközelebb a bécsi csibészbadboz áll, melyet Platennek kereszteltek el a bécsiek.

A budapesti jassznép méltóságai és közkatonái a külvárosok sőpredékéből kerül ki. Ott nőnek az utcza porában. Apjok talán nem is volt, az anyjok pedig? Valami szegény cselédleány, vagy gyári munkásnő, ki szeretkezésének vadvirágával nem sokat törődhetik. A kis virág az utszélien marad.

Az utcza porában nőtt gyermek pedig mindig szomorú lótvány. A mint ott gondtalanul és rongyosan végighanczurozza a napot, még a játéka is más. A csinyek már apró lopkodások, a bravourok tépázások és kölcsönös fejbeverések. Védtelenül van így kidobva a gyerek annak a sok brutalitásnak és romlottságnak, mely az utcza szeméjén megerem.

A főváros százával szolgáltatja ezeket a csavargó gyerektypusokat, a kik jobbára félnek az „uj javító-tól”, mint a hogy a gyermekmenhelyet elnevezték. Az utczacsatangolás, a csavargás vágyát viszi bele a gyermeklelkébe, melyet a szabadsággal téveszt össze... bilincenek nézi a fegyelmet, s börtönnek azt a helyet, mely ágyról, ételről s tanító szóról gondoskodik ugyan, de nem adja vissza annak a kis csavargónak a természetet. A hogy ő képzeli el a bérkaszányákkal szegélyezett és aszfalttal leteregetett utcákat és tereket, a városliget bokrait, hol szabadon móka s csinyek után futkározbatott. És — bonvágya támad.

Elmondjuk a kis G. Tibor esetét.

Csavargó-csibész fiu volt. Mindössze tizenhárom éves. De már kirakatokat nyitogatott. Elfogták a gyermekvédő liga jóvoltából egy vidéki gyermekmenhelyre vitték. Közbe ama bizonyos kirakatnyitások miatt felhívták Budapestre a tárgyalásra. A bíróság egy évi fogházra ítélte, és nyomban felfüggesztette az ítélet végrehajtását.

— Formadolog ez, fiam! — szolt jószágosan a bíró — úgy is a menhelyen maradsz. De jól viseld magad. Tibi hálás volt és megköszönte. S ezzel vigan elindult a Ligának egy emberével a keleti pályaudvarra. A mint az emeletes bérkaszányák között baladt, furcsa érzések lepték meg.

Mint a kiben az emlékek ébrednek fel!

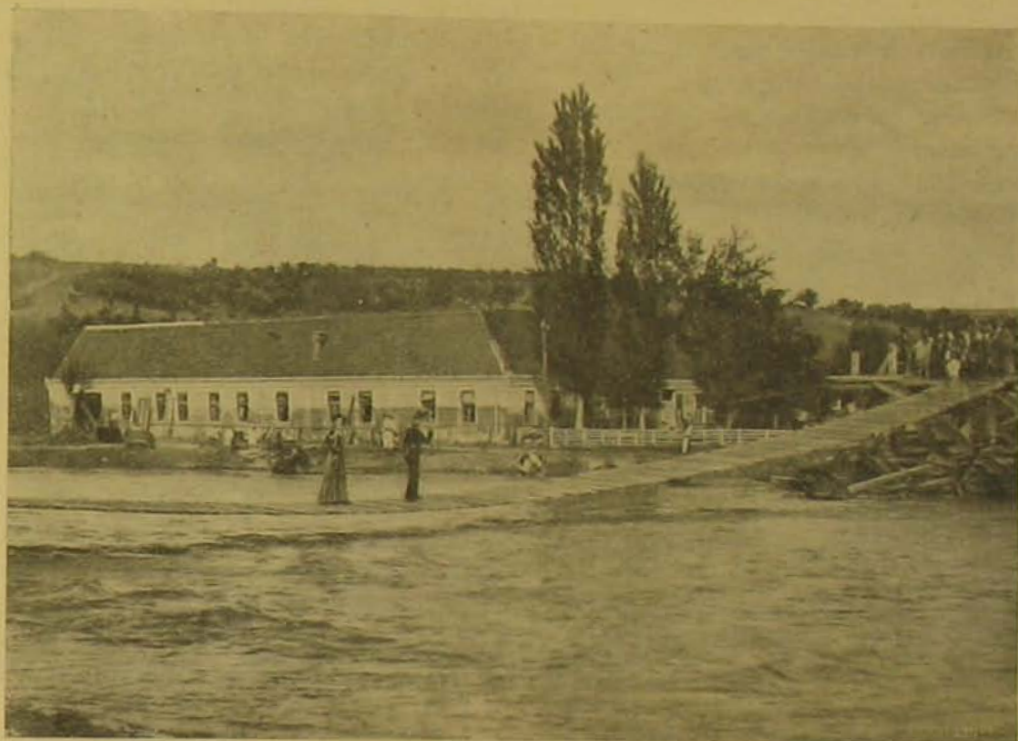
Olyan szépen, gyorsan mentek a villamosok.

A legjobb órák,

legezolidabb ékzerek, egyszerűtől a legdrágábig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

műrészlel Szegeden.
Javitások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

A bozovicsi ideiglenes fahíd. A híd melletti szállónál látszik, hogy az ár a felső ablakokig ért fel, a szálló melletti házakat az ár elsodorta.

Az árvíz pusztítása a bozovica—stájerlaki országon.

A krassószőrénymegyei árvíz.

— Bárcsak felkapaszkodhatnék! — sóhajtott Tibi.

— Esti Ujság! A Nap! — kiabalta össze-vissza a sok gyerekrikkanca.

Oh, bárcsak köztök szaladgálhatna.

Most egy gyümölcsösökofa mellett ment el. Az aszszonyosság nagyban pörölt valami fehérréppel.

Milyen egyszerűen lehetne most egy narancsot lopni! Az Almássy-téren mentek át.

Nini, itt a Pista, a Tóni! Régi kenyerespajtásai. Azok is meglátták a szomorúan ballagó Tibit. Szánakozva néztek rajta végig, aztán gunyosan kacagtak.

— Tibi, mi lesz belőled? Az új javítóban vagy? No elég jámbor vagy hozzá. Gyere egy kis srenkre!

Tibi végkép elkeseredett. És egyszerre se szó, se beszéd, megugrott a kísérlőjétől.

A pesti utcák közzé, a pesti csibészek közzé... az ő otthonába, az ő földijeibe. Este már lopni ment...

Hát bizony ilyen láthatatlan szálak kötik a csavargót kóbor világához, melyeket nem lehet egyszerre elszakítani, síttyet hány a rongyoknak, az éhségnek, a büntetésnek is.

Mire megnő a pesti utcacsibész, akkorára lesz belőle csak igazi jassz, ha ugyan megvan hozzá a kvalifikáció. Nem minden csibész lehet azzá. Diadalmas kocsmái verekedések, sikerült oldalbetörések, egy pár zsarú (rendőr) lefőzése... ezek avatják fel erre. Amolyan magyar virtushajhászat a csavargó torzvilágításában. És még egy kell! Legyen szeretője. «Tyúk» nélkül semmitsem ér a kakaskodás. Az nem baj, ha a jassz «tyúkját» is a rendőrség tartja nyilván.

Igy fest a budapesti csavargó. Idő, alkalom s bandája határozza aztán meg, hogy melyik betörésben, zsebtolvajlásban, sőt utonállásban lesz nagygyá.

A csavargó típusnak még egy másik fajtájáról kell megemlékeznünk. Még szomorubb s gyatrább, de szinté belekivánczol a tollam alá. Ez a *lánycsavargó*.

Ott születik és él, a bol a fiúcsibész. Az utcán, a porban nevelődik. Nem csinykedik, nem lop, de annál is rosszabb, a mit tanul. Mit szóljunk például ahhoz a fakóarczu, csitri kis lányhoz, ki ott csavarog a városligetben.

— Bácsi! — sipitja s ezzel rád néz szemérmetlenül, hogy lehetetlen nem tudni, mire céloz a lokrok felé mutató gesztussal. Magad is elpirulsz, mikor újra folytatja:

— Bácsi, nem sokat kérek!

Ez az igazi csavargó-romlottság. Utczalánya lesz az utcacsavargó, s feltartóztathatatlanul balad a prostitúció szennyje felé. És hogy halad?!

Nem is oly rég véletlenül egy elhagyatott utczában épületes kis párbeszéd föltanuja voltam.

— Eredj el tőlem, te csitri! — szólt rá egy kikenődött fiatal lány egy másik valamivel fiatalabbnak

látzó lányra — még együtt megcsipnek a kibererek (detektívek) és nekem is bajom lesz.

— No azért nem kell olyan büszkének lenni. Ujévre nekem is lesz szabadságos kis könyvem, akkor megleszek tizenbét éves. Majd akkor én utánam jársz... mert te mindig mafila voltál, én meg mindig jobban értettem a férfiakhoz.

És a kis kurta szoknyás duzzogva tovább állt.

Változatos szeszélyes ezeknek a lánycsavargóknak sora. A rendőri «hejegyzésig» — korhoz kötött sok salakot szed fel utjában. Az utcán, a ligetben a csibész s jassz társadalomba beleilleszkedik. Más szeretőre tesz szert s a tolvajszerető is legalább tolvajcinkost, részest, orgazdát teremt belőle. A prostituáltak zöme egyáltalában a nagyvárosok szemétdombján mindig összefolyik a csavargó söpredékkel. A homályba vesző utca, a füstös lebuajok, az éjszaka dinom-dánomja összehozza őket. Sőt ebbe az ingoványba még a szerelem szava is betéved.

Az utca lánya és fia így kerül egymás mellé: együtt vannak, együtt élnek lelki és testi közösségben. A selyemfü (striczi) rendszer ez, a csavargóvilág külön *házassági formája*.

Nincs az a fekete éjszaka, melybe egy-egy fehér sugar bele nem derengene, nincs az a feketelelkű s elaljasodott gonosztevő, kinek lágy pillanatai nem lennének, de főképen mégis az érdek szól a mellett, hogy a csavargó, a jassz a maga módja szerint «feleségtársat» tartson. Az éjszakák néha oly hidegek, s sehogysem találkozik tolvajzsákmány... ilyenkor meleg otthonra talál a prostituált szobájában. Néhol pedig megnövekednek a rendőrség Argusszeméi, holmi alkalmatlan razziak kísértének, biztos buvóhely akkor is a prostituált otthona. És ha kifogy az aprópénz, a jólkereső utcai lány az, a ki szívesen dugdos az ő szíve jasszjának egy kis zsebpénzt.

Megezik végül, hogy ép az imént került ki a tolvajcsavargó a tolonczházból, a börtönből krajczár s terv nélkül. Hol kínálkozik alkalmasabb menedék, ha nem a szíve választottjánál?

Igazi jelenetek a mélységből ezek... az éjszaka homályában szövődnek zig-zeg utcákban, lefüggönyözött ablakocskák megett.

Van végül a budapesti s általában a városi csavargóvilágnak még egy jellemző típusa. Ez a *lettári csavargó*.

A kik elvből csavargók, azért, hogy — lezárathassák magukat. Részezes, nyomorult senkiemberek, kiknek a rendőrség s a tolonczház az otthonuk. Külön lista és elbánás alatt is vannak ott. Apróceprő munkát végeznek, s a borraivalót szorgalmasan gyűjtik. Szomorúan várnak aztán a szabadulás napjára, s első dolguk, hogy megint leigyak magukat, s valamelyik rendőrrel egy kis műcsetapatét rendezzenek.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmákosabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógyszerben. Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítással.

A Mohádika község két részét összekötő híd helyén csak a két hídfő látható. A hidat, melyet a víz pozdorjává zúzott s a melyet meg sem találtak, palló helyettesíti.

A krassó-szörény megyei árvíz.

És boldogok, hogy megint bekerültek.
Nézzünk széjjel a vidéken a csavargók között!

A vidéki csavargó tulajdénképen szezonbeli. A napsugár költi ki. Télen a városban huzódik meg többnyire. A hóval fedett mezők, a hideg süvítő szél belekergetik az egész rongyos hadat a kőházak lebujaiba.

Az első melegebb napsugárral aztán nevezetes változások történnek. A helybeli typosok szorgalmasan megmaradnak ott, a hová az első tolvajlás emléke köti, az országut és bokrok ostoba romantikus szegénylegényei vagy csak egyszerűen ténfergő koldusai pedig, kifelé vonulnak, hol puha pázsit az ágyuk s a csillagos ójzaka a takarójuk.

Ezek a szélrózsa irányában szerteszálló mezei hadak: az országutakon, mezőkön, erdőkön végigkóborló vagabondok. Sorsuk rokonvolta megteremti köztök az együttérzést, s annak nyomában jár a kölcsönös segítség. Néhanapján kerítéseken, fákon krétával mázolt jeleket láthatunk, melyekről azt hinnők, hogy pajkos gyermekek rajzolták oda.

Perdig ezek hiradások, intések, figyelmeztetők: egy külön nyelv. A csavargók nyelve.

Egy kerítésen például feltünedezik egy odarajzolt kör, átmetszett nyíllal.

Ilyenformán:

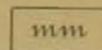

Bizonyos, hogy a csavargó rögtön sietősre veszi a dolgát, ha ezt meglátja, mert ez a hieroglifa csavargónyelven ezt jelenti:

— Kótródj gyorsan!

Csendőrlaktanya lehet a közelben.

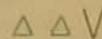
Ez a négyszög, benne vonások sem biztató:

— Vigyázz, kutya van a kertben! — jelenti.

A csavargó tudvalevőleg egyformán nem szereti a csendőrt s a kutyát. A kutya ugyan nem kér passust, de annál vigébban harap bele a lábikrába.

Két apró háromszög, mellette római ötös, már örvendetesebb hír.

— Csak két asszony van a házban! — jelenti. Oda már a mi kolduló csavargónk okvetlen bemegy. Az asszonyok szívesen ballgatják meg a megindító meséket s könnyebben nyílik az erszényük.

Már újra elszomorító a következő jel: kör benne kereszt.

— Itt csak munkát kaphatsz, egyéb semmit! — mondja. Mondani sem kell, hogy a vérbeli csavargó ide

ugyan be nem látogat. Nem sokkal különb ez a jelbeszéd sem: fordított kereszt, vasvilla mellette.

× ⊥

— Itt csak ételt lehet kapni, pénzt nem. Ez is ugyan valami, de hát honnan vegyen akkor palinkára valót a szomjas ipse!?

Kár volna azonban elvesztegelnünk az *egyéb* csavargók mellett, mikor a vidék bitang, gazdátlanul czél és terv nélkül kóborlók seregében, sajnos, még mindig a legjelentékenyebb szerepet a *czigányok* játsszák, a kik dologkerülő és kóborló természetü miatt még mindig nem tudtak beolvadni a társadalomba. Valósággal született csavargók, kiknek vérében van a *kóborlósi szenvedély*.

Ennek a nomád fajnak a közbiztonságellenes voltát nem fejtegetjük bővebben, sokkal jobban él ez köztudatunkban.

Itt csak röviden, szintén *jelbeszélőkre* térünk ki, mint a melynek magunk is hasznát vehetjük nyomozásainknál. A cigányoknak titkos jelekben óriási szóbőséggel rendelkező szótáruk van. Teszem fel beszélő az egyes cigánycsaládok családi színe is.

Csak egy példát. A báceikai Varangy-Putri-családé fekete, a bevesi Gagyí családé kék, a borsódi Kolompároké sárga a családi színe. Csak a vörösnek nincs gazdája.

És most ki gondolna arra, hogy ha egy utsaléi bozótton kék meg egy piros rubafoszlányt lát fittyegni, hogy annak jelentősége van ám. Azt jelenti, hogy a Gagyí-család operál a területen s készül is valami csinos gyujtogatásra. Mert a „vörös kakas” terjesztette zürzavar a legalkalmasabb a lókötésre.

Vagy eszébe jutna-e annak az országúton koczogó vásárosnak, ha valamely mér földkövön megpillantja ezt a semmitmondó V-et, hogy egy félórán belül fejszékkel, puskákkal felfegyverkezve megrohanják a cigányok.

A cigányok betéve tudják minden országos vásár dátumát. Ilyenkor az országos vásár székhelye körül fekvő falvakban elszórtan elhelyezkednek s ez alatt alig egy-két asszony őrzi a sátorfájukat. Mikor aztán ki tudták azt a falut, melyből csak egy-két vásáros indul utra, akkor annak a falunak legutolsó házán ismét feltűnik egy jel: X.

A portyázók ebből megtudják, hogy mely irányból várható a zaékmány s akkor a faluból számított legelső fán vagy bozótton, nem ritkán az árokszéli bogánckórón megjelenik egy fél zaebkendő nagyságn fehér rongy. Ez azt jelenti, hogy ebben az irányban halad majd az országúton a vásáros szekér s ugyanakkor V jellel megjelölik azt a mér földkövet is, melyen túl a cigányok támadásra készen várnak.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentre küld.

DÉRY EDE

kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

Azért egy vármegye területén egy évben legfeljebb egy-két ilyen támadás történik. A cigányok jól tudják, hogy a legközelebbi országos vásár alkalmával a veszélyesnek bizonyult helyeket csendőrök őrzik. És a falu előtti harmadik mér földjelzőn vagy határkövön sokszor megjelenik a vészjel: ++.

Érdekes, hogy milyen előzékenyek egymás iránt a cigányok. Egy másik banda dolgaiba bele nem avatkoznak. A község határában sátoztort vert cigányok mindig elküldik előőrseiket a faluk előtt álló védszenthez vagy kökeresztbe. A mint a félpatkó jelet meglátják, el innen. Itt egy másik banda már dolgozik.

És így tovább! Rendkívül érdekesek ezek a dolgok, s ebben a különben folyton fejlődő s változó jelírésba érdemes beleoktatni magunk. Rengeteg basznát vehetjük a nyomozásainknál s akárhanszor veszedelmek elbáritásánál.

Igy vázlatoszerűen is odavetve, önként tűnik ki, hogy a bűnös világnak, mondhatni állandóan kizsöbe körül lépkedő csavargóvilág milyen figyelmet érdemel egyrészt azok részéről, a kik a bűnmegelőzés módjait kutatják, másrészt pedig részünkről, kiket a hivatás egyszerre a bűnelhárítás s megtorlás központjába állít.

És igen valószínűnek tartjuk, hogy a törvényhozás nemsokára a csavargásnak ma csak kihágásaival szemben egész más álláspontra tér át. Emberszeretőbbre, a mikor a talán dolgozni akaróknak megadja rá a módot, czélszerűbbre és szigorubb, a mikor a javíthatatlan munkakerülőket: a bűnpalántákat *dologházakba* fogja kényszeríteni. Ugy mint a nyugati államok némelyikében van meg, a hol nem ritka dolog, hogy 5—10 esztendei dologházra kényszerítik a megrögzött, visszacsú csavargót és a javíthatatlan koldulókat is, a kiktől majd egy más alkalommal lesz bővebben szó.

ÉRDEKES- NYOMOZÁSOK.

Lopás a magtárból.

Irta: Nyoiká.

A Magyar leszámítoló és pénzváltó banknak egy nagyobb gabona magtárja van egy tiszamenti faluban. Történt pedig az 1906. év tavaszán, hogy a miltón a

magtárból az összevásárolt búzát elszállították, az utolsó mérlegelésnél kitűnt, hogy a körülbelül 5000 métermázsa búzamenyiségből 100 métermázsa búzánál több hiányzott s ezzel a magtárt kezelő gabonaügynök érzékenyen megkárosodott.

Mi történt a magtár körül? Hogyan keletkezett akkora hiány? S hova és mi ként tűnt el a hiányzó buza? Ezek a kérdések foglalkoztatták a gabonaügynököt, a mi annál megfoghatatlanabb volt előtte, mert az összevásárolt búzát személyesen vette át, mérte meg és vezette be az üzleti könyvbe; ezenkívül a magtárt folyton saját maga ügyelte fel, távolléte alatt pedig mindig zárva tartotta.

Szóval, a legnagyobb körültekintéssel élt a magtárban és azon kívül is, de soha semmi gyanusát nem észlelt.

A könyvvezetésben volna tán a hiba? Ott sem volt, mert a pénztári naplóval a kiadás egyezett. És hiába számolt a gabonaügynök hol tintával, hol czeruzával, a hiányzó buza a számbalmazatból bizony mindig kimaradt. Nem volt más hátra, mint utána nézni, hogy mi módon és kiknek a kezén tűnhetett el a nagy mennyiségű buza. Első sorban is a fuvarosokat gyanúsította meg, a kik a búzát hajóra hordták.

Igen ám, de a fuvaros emberek úgy az átvett, mint az átadott búzát mindannyiszor a legkisebb hiány nélkül átszámolták, ekként nem is sikerült ellenük a gyanút megerősíteni, így az érzékeny veszteségtől sarkalva jelentést tett a gabonaügynök az illetékes örsön a buza eltűnéséről.

A vett panasz után az ügynököt felkerestük és vele együtt elmentünk a kérdéses magtárba helyszíni szemlét tartani.

A magtár erős téglafalazatból épült, apró, sűrű vasrácsos ablakokkal volt ellátva, melyeken — a vasrács eltávolítása nélkül — emberi lény be nem hatolhatott; az ablakokon valamennyi vasrács ép volt, azokon át

Egy péküzlet romjai Bozovicson.

tehát az eltűnt gabonát nem hordhatták ki; a magtár ajtajai erős vaspántokkal és erős zárral voltak ellátva, a buza eltűnése ezen az úton is kizárt dolog volt, mert az ügynök állítása szerint, a kulcsokat mindig gondosan őrizte és az üzleti napokon kívül is többször megfordult a magtárban és soha semmi különös dolgot nem észlelt, holott ha valaki az ajtón át dolgozott volna, szemébe kellett volna tennie.

A vizsgálgatások során feljutottunk a padlásra is, a hova egy nyílt lépcső vezetett fel. A padlásra sikerült a tetőzet egyik szelelőlyukán annyit észrevennünk, hogy valószínűleg az a lyuk volt az, a melyiken a hiányzó buza eltűnt, a mit abból következtettünk, hogy a lyuk szélén a tetőzet cserepei lazán állottak s a lyuk eme néhány cserép eltávolításával megővített volt annyira, hogy azon át a tetőzet a padlásra juthatott és ugyanott vihette el a búzát is. Ezt bizonyította azon körülmény is, hogy kívül a tetőzet a lyuk alatt a tetőzet cserepeiről a moha le volt surolódva. Meg volt tehát a nyitja a buza eltűnésének, bár ez még mindig vajmi keveset ért s a gabonaügynöknek csupán abbeli megnyugtatóra szolgált, hogy mégis helyesen könyvelt.

A buza szállításának már vége lévén, a magtár üres volta köztudomású volt, nem állhattunk tehát a felfedezett úton a tetőzetek elé s így más úton kellett a nyomozáshoz fognunk.

A magtár azon része, melyen a buza kiszállítására alkalmas lyukat felfedeztük egy jobb módú földműves gazdaember udvarával volt szomszédos.

Szorgos puhatólás után megtudtuk, hogy a szóbanforgó gazdaember legényfia és legényhírese igen költséges életet élnek. A további nyomozás során egy kisebb gabonaügynöktől megtudtuk azt is, hogy az említett gazdaember fia, több ízben adott el neki 5—6 métermázsa búzát.

Ez utóbbi gabonaügynök névszerűn üzleti könyvet nem vezetett és így nem tudhattuk meg, hogy meynyi búzát vásárolt össze az említett gazdaember fiától, nyomozásunknak azonban már volt akkora alapja, hogy nyíltan fellephettünk a két legény ellen.

Egy bozovicsei ház, melynek három szobáját mindenestől elvitte az ár.

A butortörömlékek láthatók.

A krassószörénymegyeyi árvíz

Először azonban még több szavahibető embertől tájékozást szereztünk a szóbanforgó gazdaember átlagos évi buzaterméséről azután pedig felhívtuk magát a gazdát a közösgázához és tőle kérdeztük meg évi buzatermésének a mennyiségét.

Kissé nebezen ment a dolog, mert az illető gazda nem igen tudott, vagy inkább nem igen akart tüzetes tájékozást adni évi buzatermése és az abból az általa eladott buza mennyiségéről, azonban erősen állította, hogy fia utján nem adatott el búzát.

Kérdőre vontuk tebát a közben szintén megidézt gazdafiút is, a ki nem tagadta, hogy búzát eladott, de azt állította, hogy azt az apjától lopta és csak a béreslegény beismerése után derült ki teljesen a lopás. Ez ugyanis beismerte, hogy a lopást ő követte el s ő találta ki a lopás véghezvitelét is, a gazda fia csupán a leszállításban segédkezett és a búzát értékesítette, a kapott pénzt nem osztották meg, hanem közösen elmulatták.

A lopás véghezvitelét akként adta elő, hogy a gazdája udvarára szolgáló magtár oldalához egy nagy létrát támasztott, azon felmászott a tetőre, a tető egyik szelelő lyukát — a mint mi is megállapítottuk — pár cserep eltávolításával megnagyította, azon át a padlásra bebújt, a padlásról a nyílt lépcsőn a búzához jutott, ott a magával vitt zsákokat félig megtöltötte és azt könnyedén azon az uton, a melyen odajutott elszállította; a létrán már a gazda fia is segédkezett. Ily módon több sötét éjszakán sikerült nekik néhány zsák búzát ellopni s mikor már 5–6 métermázsára való együtt volt, a gazda fia kocsira rakta és eladta.

A szelelőlyuk széleiről eltávolított cserepeket minden alkalommal visszabelyezte, mert tudta, hogy ha a cserepek biányoznak, az eső becsorog és ha másként nem is, ebből bizonyosan felfedezik a tolvajutat és a lopást. A fenti esemből látható, hogy a bűnöző ember milyen furfang mellett dolgozik.

Ajánlatos tehát a nyomozó közegeknek a titokzatosabb bűneseteknél a legkisebb gyanúkéltő nyomot is figyelembe venni, mert ha a jelen esetben a cserepek kimozdítását és a szelelőlyuk alatti tetőrészen volt moha lesurlósítását figyelembe nem vesszük, az eset talán sohasem derült volna ki. Míg eme csekély jelentőségűnek látszó nyom éppen elegendő volt a bűnösök leleplezésére.

maga az elektromos ütés milyen hirtelen csap át az egész testben, az kitűnik abból, hogy a villámtól sújtottak rendszeresen abban a helyzetben maradnak, amelyet haláluk előtt elfoglaltak. Sokszor azonban nem ilyen erős hatású a villám. Néha a bőrön két-két foltokat idéz elő, gyakran a villámtól sújtottak a ruhája tüzet fog, máskor ismét a ruha marad sértetlen, a villámtól sújtott teste azonban egészen megszenesedik. Flammarion Camill, a ki a villám szeszélyeiről terjedelmes könyvet írt, két teljesen különböző hatású villámcsapásról tesz említést, a melyek 1904-ben történtek. Annak az évnek szeptember hónapjában egy abbé két barátjával kirándulást tett a Rigi-Kulmra. Fenn a magasban zivatar lepte meg a kirándulókat és a villám lecsapott közéjük. A villám csak az abbét sújtotta, a két társa ellenben sértetlen maradt. A földön látszólag eszméletlenül elterülő abbét azután eszméletre akarták téríteni és csak ekkor vették észre, hogy meghalt és hogy az inge teljesen megszenesedett, míg a többi ruhája egészen ép maradt. Ugyan ez év augusztusában Beverstben (Belgiumban) egy bérlőt ágyában sújtott egyen a villám. A szerencsétlen ember holtteste megszenesedett, ingén és az ágyi rubán azonban a legcsekélyebb égési nyomot sem lebetett felfedezni. A villámnak nagy a magnetikus hatása is, a mennyiben vas- és aczél-tárgyakat erős mágnesekké alakít át. Aragó francia tudós néhány olyan esetet is említ, a mikor a villám gyógyító hatással volt. Így többek között egy évek óta reumában szenvedő ember villámcsapás következtében megszabadult rheumájától. A villámtól sújtottak bőrén gyakran látbatók az úgynevezett villámalakzatok. Ezek szerte ágazó vörös vonalak, a melyek együtteségükben, leginkább a térképeken feltüntetett folyamrendszerek vonalaiból hasonlítanak. A villám szőrtelenítő hatása is gyakori. Márkás példát szolgáltat erre Riheuet fregattkapitány esete, a kit 1812 február 22-én hajóján villám sújtott, a minek azonban nem volt más következése, minthogy minden szőrét és haját elveszítette, sőt egy év múlva a körmei is leváltak. A villám fémolvasztó hatása is eléggé ismeretes. Gyakran hosszú erős vaslánczokat olvaszt meg, rendszeren azonban kisebb fémtárgyak esnek olvasztó hatásának áldozatává. 1809 június 1-én a villám egy bordeauxi leánynevelő-intézetben megolvasztott egy arany nyaklánczot, a melyet egy leány nyakán viselt, míg magának a leánynak semmi baja sem lett. Egy másik esetben két asszony harisnyát kötött; a villám egyszerűen kiragadta kezeikből az aczél-tüket. Legérdekesebb azonban a következő eset, a mely 1868-ban történt. Akkor Nantesben a villám belecsapott egy, a tengerparton sétáló emberbe, a kinek azonban a pusztá kábultságon kívül egyéb baja nem lett. A villám hatása mindössze abból állott, hogy az illető borpénz-tárczájában megolvasztott egy ezüst egyfrankos pénzdarabot és ezzel az ezüstrrel vékony rétegben bevont egy 10 frankos aranyat.

A villámcsapás hatása.

Az emberi szervezetben a villámcsapás olyan erős megzöködést idéz elő, hogy annak vagy rögtön halál, vagy legtöbb esetben súlyos bérulás a következménye. Hogy

KÉPEINKHEZ.

A Krassó-szörényi megyei árvíz.

Nagy, lázas munka folyik most lent Krassó Szörényi megyében és általában a már többször említett felbőszakadás által sújtott közeli vidékeken. Sok és sürgős

BUTOR

késpénzért v. részletfizetésre legintézetesebb áron
EBENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRÜT 8. SZ.
 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88-59.

BUTOR

is ott a munka, mert mint az újabb közreadott képeinken is látható, sok a javítani s még több az újonnan előállítani való.

A közlekedés zavartalan helyreállítása az első és főkövetelmény, mert míg a közlekedés korlátozva van, a többi munkával sem haladhatnak. Ez okból a kormány részéről kirendelt műszaki közegek és az ezek mellé beosztott műszaki katonai csapatok, több csoportra osztva, éjjelt nappal egygyé téve dolgoznak a romok eltakarításán és az elsodort töltések helyreállítása mellett, új hidak építésén.

A károsultak segélyezésére való gyűjtés is folyamatban van. A jó példával itt is a Legelső magyar ember: királyunk Ő Felsége járt elől. Magánkincstárából százezer koronát utaltatott ki a károsultak segélyezésére. Nyomon követte ezt a magyar királyi kincstár másik százezer koronája, a melyhez, habár lassan is, bizonyára még sok adomány fog összegyűlni az adakozásra ilyen esetekben mindenkor kész közönség részéről. De kell is hogy gyűljön, mert a károsultak nagyrésze nemcsak hajléktalanul maradt, hanem ruházatban és élelemben is nagy szükségét szenved.

HIREK.

Házasság. Ziegler Emil százados, marosvásárhelyi szárnyparancsnok, június hó 23-án, Marosvásárhelyen Gubuli Paula urbölggyel házasságot kötött.

A kézi átalány beszüntetése. A m. kir. belügyminiszter ur a folyó évi június 13-án 82,731/V-b. szám alatt kiadott rendeletével, az illetékszabályzat 30. §-ának 7. pontjában körülírt rubázati cikkeknek beszerzésére eddig közbehozott átalányösszegeknek további kézhez fizetését, 1910 július 1-ével beszüntelte és az abból eddig beszerzendő cikkeket a tömegbeli cikkek közé sorozta.

Egy járőr megtámadtatása. Korom József és Molnár Mihály orgoványi örsbeli csendőrökből állott járőr, június 26-án délután a pestmegyei Pusztaszabadszállás-jakabon, Krisztián Mihály ottani lakos, lopással gyanúsított egyén bázánál megjelenvé, bázkutatókat akart fogatósítani. Krisztián a bázkutatók elleni tiltakozás közben egy karót ragdott fel s azt az öt ezért is megbilincselni és ezzel további ellenállását is megtörni akaró Molnár csendőr ellen ütésre emelte fel Korom csendőr, járőrtársának, a súlyos karóval szándékolt fejbeütését és ezzel leveretését megakadályozandó, a támadó Krisztián ellen — miután annak vehemens támadása következtében más enyhébb eszköz alkalmazására már ideje nem volt — egy lövést intézett és azt szíven találva, halálosan megsebesítette.

Tűz. A borsodmegyei Kisülés községben június 22-én éjjel 11 órakor, Martinka György lakóháza, az odligi megállapítások szerint, gyújtogatás folytán kigyuladt és úgy az, valamint még 24 lakóház és számos melléképület leégett. Martinkának egy hat éves lánya is a tűz martalékjain esett. A gyújtogató utáni nyomozás eddig eredményre nem vezetett.

Kérelem. Rosenthal H. Utóda budapesti özég felkéri ez uton is t. üzletfeleit, miután kolozsvári, szegedi, kassai, pozsonyi és debreczeni csendőrségi ruházati vállalatok f. évi július hó 1-én a Budapestre történt központosítás folytán megszűntek, hogy további szíves megbízásukat, pénzküldeményeiket s általában levelezéseiket ezental a főüzlet címére: Rosenthal H.

Utóda céghez Budapest, V., Akadémia-utca 3. szám alá küldeni sziveskedjenek. Megrendeléseknél és levelezéseknél a vezeték és utónév kiírása kériatik.

KÜLÖNFÉLÉK

A törpék. Az expedíció, a melyet az angol Ornitológiai Unió a hollandus Új-Guinea havasainak fölkutatására küldött, antropológiai tekintetben igen érdekes fölfedezést tett. Körülbelül hatszáz méternyi magasságban egy törpe népfajt talált. A kis emberek, a kiknek testi magassága 1-27 méter, a szerezesen fajhoz tartoznak. E fajnak kicsi voltán kívül a sötétszínű bőr is jellemző tulajdonsága. Olyan fekete ez a bőr, mint a kályhából kiszédett korom. Jellemző mindezenkívül a széles, lapos orr és az apró csomókba szedlett haj. A törpe nép nomád természetű és csaknem teljesen vadászathal és halászatból él. Fegyvere a nyíl, a melynek hegyét növényi méréggel kenik be. Van azonkívül egy sajátzerü automatikus lövészerszámuk. Bambuszbotot liatal, visszahajlitott fatörzshöz erősítenek oly ügyesen, hogy eltalálja a vadat, ha a vad futtában egy kifeszített zsinórba beleütközik. Nehogy azonban ez a különös dárda valami vigyázatlan vadászt érjen, a negritók köröskörül figyelmeztető jeleket alkalmaznak. E jeleket azonban háborus időben eltávolítják. A negritó szellemileg nem igen fejlett; háromnál tovább egy sem tud olvasni, ámde igen vidám, barátságos és vendégszerető. Kannibáli hajlama nincs és egynejeségben él. Az angol tudósok nagy érdeklődéssel várják az expedíciótól a népfaj részletesebb ismertetését. Az expedíció most egy óriás patásállatot keres, a melynek nyomait már fölfedezte.

Csalás — farkasbőrökkel. A kanadai Ontario állam kormányja sajátos szélhámosok nyomára jött rá, a melylyel a kincstárt mintegy százötvenezer korona erejéig megkárosították. A kanadai államokban ugyancsak kártekonny vadak és így első sorban a farkasok pusztítására, ép úgy, mint nálunk is, jutalomdíj van kitűzve. Ezt a körülményt a Felső-tó mellett fekvő Fort-France kikötővároska két élelmes polgára sajátos vagyonszerzésre használta föl. Fort-France környékén tudniillik nagyon kevés a farkas és így meglehetősen nagy fáradsággal jár vadászata, éppen azért a ruvasz polgárok úgy segítettek ezen a hiányon, hogy Minnesota és Wisconsin államokból, valamint Manitobából a borkereskedőktől nagymennyiségű farkasbőrt rendeltek bizonyos nyiba és azokat félbérlet indiánusok által beadatták az ellenőrző bizottságnak. A rendez eljárás után az volt, hogy az állatok fülét levágták, a bőrt magát azonban visszaadták az illető vadászoknak, a ki természetesen minden egyes farkasbőr után a tizenöt dollárnyi jutalomdíjat is megkapta. A szélhámosok ezenkívül a bőrt visszaküldték a kereskedőknek, a hiányzó fülékért pedig csekély kárpótlást fizettek. A hatóságoknak azonban végre is feltűnt a farkasvadászok bámulatos szerencséje és Torontóból két titkosrendőrt küldöttek Fort-Francebe. A rendőrök azután hamarosan leleplezték a oszurfang szélhámosokat, a kiket a bíróság több esztendői börtönbüntetésre ítelt. Az indiánusokat, a kik csak eszközei voltak a fővállalkozóknak, kisebb-nagyobb pénzbírsággal sújtották. Kivülök azonban most a borkereskedők ellen is megindították a vizsgálatot, mert nekik is tudniok kellett a bizonyányüzlet ilyen céljairól.

Kérjen egy példányt

„MŰPARI CZIKKEK ELLENŐRE”

ezimű könyvet ingyen Lőrincz M. és Társa cégtől, Kecskemét. Sok pénzt takarít meg vele!!

Különös adók. Londonból írják: Angliának nagyban fő a feje, hogy a deficitet végre valóbará megszüntesse. A pénzügyi tudósok összedugják a fejüket s félig tréfásan, de felig bizony komolyan, a mult idők lehetetlen adónemlein járattják eszüket. VIII. Henrik például adót vetett a szakálra, még pedig a nemes szörzetet viselő polgár társadalmi állásához mérten. Canterbury érsekének három sillinget és négy pence-t kellett fizetnie azért, hogy méltósággal teljes hosszú szakállát London utcáin megsétáltatbatta. Erzsébet királynő szigorubbá tette ezt a különös adót s kiterjesztette minden, legalább tizennégynapos szakálra. 1695-ben elhatározta az angol pénzügyi kormány, hogy minden ujszülött után adót kell fizetni. Egy-egy herozeg, ha boldog apa lett, harmincz font sterlinget tartozott fizetni adó fejében, a közönséges polgárember csak két shillinget. Később már nemcsak születni, de meghalni is költséges mulatság volt, mert adót vetettek a halottra is; nem kimélték azonban a megrögzött agglegényeket sem. Pitt Vilmos hozta be Angliában az ablakadót, melyet Franciaország is átvett. I. György uralkodása alatt drága illeték járt a kalap, rizspor és a zsebéra eladásának engedelmé fejében is.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kérésiratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek, Szolgálatlaltal kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérézősködéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

N. P. csendőr Felsőőr. 1. A foglalkozás ideje alatt. 2. Ez esetben a szolgálat egész tartamára laktanyában a helye. Nyultenyésztés. Őrsparancsnokság Mágócs Baranyamegye. J. Gy. Forduljon kérelmével közvetlenül illetékes helyre.

Budapest. 1. Olvassa el lapunk f. évi 3. számában B. J. alatt adott válaszungkat. 2. Csak törvényszékiileg bejegyzett cégek cégédtáblája függeszthető ki. 3. Igen.

T. J. csendőr Latorcazfő. Ajánljuk forduljon kérelmével szolgálaton a szárnyparancsnoksághoz,

B. J. járőrm. Igen.

H. őrmester. Kérdezett lakik: Budapest (Schwartzter-féle ideggyógy-intézet).

T. S. őrm. Bánhegyes. Tervei. A csere megtörténtével a biztosítás is az új tulajdonosra száll át s így a biztosítási összeg e őt illeti meg. Hát ha mind a két ház ég lo? Bélyeget lapunk javára bevételeztük.

K. M. Engedélyezve lett.

Vitakozók. 1. A kihágási btkv. 76. §-ába ütköző kihágást képez. 2. Nem váltópénz. 3. Lapunk f. évi 27. számában közöltek folytán kérdése tárgyaltan.

Martonvásári őrs. Igen, átléphet.

Abaújszántói vitakozók. Olvassák el lapunk 1908. évi 40. számában «Debreczen» jelige alatt adott válaszungkat.

B. L. I. csendőr Székudvar. Lapunk 1908. évi 35. számának 419. lapoldalán (5900. eln. sz. honv. min. rendelettel közzétett alapszabályok d) pontjában megtalálja a feleletet.

Alföldi őrs. 1906-ban.

K. Ő. A kérdés jelenleg rendezés alatt áll.

V. S. csendőr Gyimesbükk. A kérvényt szolgálaton kell előterjeszteni.

Vitakozók Tiszacsege. Ha törődöttsége a csendőrségi szolgálat teljesítése következtében állott be s az illető katonai szolgálatra is alkalmatlannak lett osztályozva, akkor — más gátló okok nem létében — megkapja.

Göndör. 1. Nézzzen meg egy jobb naptárt. 2. Előreláthatólag igen.

S. J. Azok itt nem üznek ipart, tehát iparigazolványra sincs szükségük. Személyazonosságukat — felhívásra — természetesen más okmányokkal fogják igazolni.

M. F. csendőr. 1. Előjáró. 2. 10-én jelenti.

N. S. jőrm. 1. Sorajegyei nem nyertek. 2. Nem számít be. 3. Nem tudni.

Nagybajuszu. Ön tévedt.

4444. Szolgálati ügy.

Cs. J. Belső körülmények között be lesz szüntetve, de a belügyminiszter méltánylát érdemlő okok fenforghása esetén a nyugdíjat az ottani konzulátusnál is folyósíthatja.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, bosznial csendőrség, cs. és kir. küzshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árbani szállítását

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

AZ ERŐSÍTETT CAPCINE (PAPRIKA) KENŐCS

Ezeken ment hála az ok bizonyítják, hogy mily kitűnő hatása van. Valódi csak nálam kapható. Kís. tégely 1 K., nagy tégely 2 K.

Az ár és 45 f. postaköltség bekioldése után vagy utánvétel küldve

Szente Lajos gyógyssz.

Budapest, Damjanich-utca 2.

Csusz, köszvény, reuma, ideges fejfájás, hűlés, idegbaj, mindennemű csontbántalmak ellen kitűnő hatásának bizonyult szer

HIVATALOS RÉSZ.

Curiai döntvények.

A Btk. 309. §-ában „beadta” alatt nemcsak az értetik, ha a mérget, vagy más ártalmas szert a tettes maga viszi a sértett szájához, hanem értetik az is, ha a tettes a mérget vagy más ártalmas szert abból a czélből, hogy azt a kiszemelt egyén tévedésből bevegye, akként helyezi el, hogy előrelátása szerint a bevétel megtörténik.

(Curia 1908 december 2. 7873. sz. a.)

Zsarolás forog fenn, mikor a vádlott a sértettet azzal fenyegette meg, hogy ha tényleges katonai szolgálatban álló fiának adósságát meg nem fizeti, a fiút a katonai iskolaparancsnokságnál fel fogja jelenteni, minek folytán a sértett a követelésnek fia által elismert részét a vádlottnak ki is fizette.

(Curia 1908 október 8. 6655/908. sz. a. II. Bt.)

A lopás, melyet a cseléd a szolgálatadójánál időző vendég kárára követett el, nem minősül a Btk. 336. §-ának 7. pontja szerint; s az ily lopás bivatalból üldözendő.

(Curia 1908 október 13. 6738. sz.)

Valamely irat nemcsak akkor tekinthető fajtalan tartalmúnak, ha a nemi érzékek felébresztésére alkalmas, hanem akkor is, ha a nemi érzékiségnek feltűnő előtérbe állításával az általános erkölcsi és szeméremérzetet durván érinti.

(Curia 1909 február 24. 1356/909. sz. a. I. b. t.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

O császári és apostoli királyi Felsége folyó évi június hó 15-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Dobos Gyula, nyugállományú m. kir. csendőrnagynak az alezreduesi czimet és jelleget díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Szőcs Mihály ezredes, a m. kir. II. sz. csendőrkerület parancsnoka, 40-ik csendőrségi szolgálati évének betöltése alkalmából, a csendőrségi intézmény érdekében a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett különösen kimagasló igen eredményes és érdemduis tevékenységeért;

Stolzenberg János, a m. kir. belügyministerium V. b. osztályába beosztott csendőrfőszámtanácsos, 40-ik csendőrségi szolgálati évének betöltése alkalmából, a csendőrségi intézmény érdekében a közbiztonsági szolgálat, de különösen a csendőrségi gazdaságkezelés reformálása és szervezése terén kifejtett különösen kimagasló igen eredményes és érdemduis tevékenységeért.

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Gesztesi András, VI. sz. csendőrkerületbeli törzserőmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt minden irányban, de különösen segédtszti segédmunkási minőségben nagy pontossággal és buzgalommal kifejtett eredményes tevékenysége és megbízhatóságáért;

Hatházi Lajos, I. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen a mult évben kifejtett igen eredményes tevékenységeért.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokéag által:

Horváth Pál III. cz. őrmester, csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén tanusított kiváló szorgalma, buzgó tevékenysége és eredményes működéseért, valamint őrsének rendben tartása, alárendeltjeinek helyes befolyásolása és minden irányban való használatosságáért.

Pitos János cz. őrsvezető II-od altiszt, csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett szorgalmas és buzgó tevékenységeért, ugyazinte alárendeltjeinek czéleszerű vezetése, helyes befolyásolása és egyébkénti használhatóságáért.

Nagy Sándor II. cz. őrsvezető II-od altiszt, csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén, kiváló szorgalma, buzgó és fáradhatlan tevékenysége által elért eredményekért, valamint előjáróinak teljes megalégedésére tanusított kifogástalan magaviseletéért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Csiki Sándor, Zsigmond Ferencz cz. őrmester, Földes Ferencz, Király József cz. őrsvezető II-od altiszt, Blezsits Sándor cs. cz. őrsvezető, Hajdu Ferencz és Kardos László csendőr, mivel ugy a közbiztonsági szolgálat terén mint általánosságban hosszabb szolgálati idejük alatt dicséretes működéssel és jó magaviselettel tűntek ki.

Dudás Ferencz mivel 10 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt ugy a közbiztonság terén, mint szárnyirodai segédmunkási minőségben dicséretes buzgalmat és eredményes működést fejtett ki.

Kiss János cz. őrmester, Bíró György őrsvezető és Szüvelyán Mózes cs. cz. őrsvezető, mivel hosszabb szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén eredményes működést fejtettek ki és általában is dicséretes magatartást tanusítottak.

Villamos és gőzmozgó berendezett gyár távolról nem képes olyan finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, zsinabalon, harmonium, harmonika, fa-, rézfuvó-hangszer, húr, stb. **aug Rományi** legújabb képes katalógusát és nem olvosta, nyíly ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Nyíly költségtérítés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az újszgas hangszerek javításra szakszertlenül és alacsony. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék korendő.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokaág által: Gelencsér Ferencz cz. őrmester, Gáspár István, Zsoldos Bálint, Sétel György cz. őrsvezető II. od. altisztek és Fitos Mihály csendőr, csendőréégi szolgálati idejük alatt a közbiztonsági szolgálat terén, kifejtett buzgó és eredményes működésükért.

Előléptettek:

1910. évi június hó 26. ával:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:
Mester János és

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Rozner Eámuel, Gulácsi Imre, Szalai József és Kiss Áron cz. őrsvezetők, *őrsvezetőkké.*

Katonai szolgálati jel.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel előléptettek:

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:
Jakó Lajos törzsőrmester, 1910. június 11-én.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel előléptettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:
Foale Miklós cs. cz. őrsvezető, 1910. június 16-án;
A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Kovács Károly II. cs. cz. őrsvezető, 1910. június 13-án.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Pásztor János cz. őrsvezető, 1910. december 30. án,
Tobák Béla cz. őrmester, 1910. január 16-án, Oberbüchler Ferencz cz. őrmester, 1910. február 5-én, Kiss László cz. őrmester, 1910. márczius 11-én és Hugyez János cz. őrmester, 1910. április 1-én, Kullmann Henrik cz. őrmester, 1910. február 10-én.

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Turi József őrsvezető, 1910. május 26-án és Lapos János cs. cz. őrsvezető, 1910. június 4-én.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Bujdosó Imre őrmester, 1910. május 30-án.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Angel Mózes, Varga János III. és Dorich József csendőrök.

Nyugállományba helyeztetett:

1910. évi július hó 1-ével:

Hodossy Miklós IV. sz. csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant«, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Csetnek.

Bottó József V. sz. csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant«, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Galgóc.

Margineán János, IV. sz. csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant«, mindennemű népfőlkelési szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Nagykáta.

Schäffer Jakab, V. sz. csendőrkerületbeli várakozási illetékel szabadságolt törzsőrmester, a megejtett újabb felülvizsgálat alapján, mint »rokkant«, népfőlkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.

Választott lakhely: Nógrádverőce.

Schwáb József műorás és ékszerész
Szabadka, Rudics-u.

A m. kir. csendőrség szíves figyelmébe! Az a csendőr, aki órát, ékszeri ákár vásárolni, úgy késszék, mint részlete, forduljon olyan céghez, amely rövid 1-2 ór alatt kizárólag csak a csendőrségtől 120 alismerő levélben részesült, ezen előírást csak azért értik el, mivel a saját kézből szabályzott óra egy hó alatt legfeljebb csak 5 perccel különbözhet. Kérem, szíveskedjenek minálkat kérni. A minálkat óra 8 koronától feljebb.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =
VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.
— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

A kiadásunkban megjelent Csendőrségi Lexikon II. kiadásából már csak kevés példány van raktáron, ajánlatos azok mielőbbi beszerzése 4 K kedvezményes áron, mely 1 K részletekben is fizethető.

A magyar királyi csendőrség szíves figyelmébe!
Minden csendőr, ki órát, ékszeri, gramofont vagy bármily más cikket akar vásárolni, néham következőképpen beszeresheti: 40 kor.-ig havi 4-5 kor., 60 kor.-ig havi 5-6 kor., 80 kor.-ig havi 7-8 kor., 100 kor.-ig havi 9-10 kor., 120 kor.-ig havi 12 kor., 200 kor.-ig havi 18 kor. Ezen felül egyezség szerint. Az óráknál 10 évi jótállás, feltétlen tisztességes kiszolgálás. — 1 gramofon kitűnő kivitelű, 20 darabbal (10 nagy dupla lemezzel, 100 tával), portómentesen 100 kor., havi 8 kor. részletekben. Több rendelésnél azonnal házhoz jönek, mint a évi bérléjegyem van. Kérjen árjegyzéket.

Brucker Győző Nándor és Tsa
magyar műorás és műötvös
Győr, Kazinczy-u. 15. sz.